

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Mvndvs Et Mvndi Partes, Divinæ Bonitatis Ac Ivstitiæ
Præcones**

Stengel, Georg

Ingolstadt, 1645

§. 16. Piscium quoq[ue] esse aliquam disciplinam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52365)

etiam in pythones & dæmones serpentum moderatores, & rectores. Quamobrem magnum adhuc nobis relictum est in bestias dominium; & verè dixit Iacobus: *omnis natura bestiarum, & volucrum, & serpentium, & ceterorum domantur, & domita sunt à natura humana.* Miriora Lucianus de dracone Alexandri Pseudomantis; & plura Casaubonus, curis secundis ad Suetonium, Torrentius in Tiberium Suetonij. Iustinus certè tradit, ita olim Hannibale authore, contra Eumenem, regi Prusiæ serpentes profuisse, vt nouo cõmento victor existeret. Nam omne serpentium genus in fictiles lagenas conijci iussit, medioq; prælio in naues hostium misit. Id primùm Ponticis ridiculum visum, fictilibus dimicare, qui ferro nequeant. Sed vbi serpentibus naues repleri cœpère; ancipiti periculo circumuenti, hosti victoriam cessère.

Iac. 3. 7.

Iustin.
lib. 39. 32.

§. XVI.

Piscium quoque esse aliquam disciplinam.

Cur autem addit, & ceterorum? num aliud restat genus animalium? Restat utique, nempe piscium. At de his maior est difficultas, cum pisces nec membra auditus, nec foramina habere doceat Aristoteles,

Aristoteles,

li 4. ap-
mal. Plin.
lib. 10.
cap. 70.

les, & cum eo Plinius. Audire tamen eos, testatur vterque. *Pisces quidem, ait Plinius, auditum nec membra habent, nec foramina, audire tamen eos, palam est: utpote cum plausu congregari feros ad cibum consuetudine, in quibusdam vinarijs spectatur: & in piscinis Caesaris, genera piscium ad nomen venire, quosdam singulos. Itaque produntur etiam clarissimi, me audire mugil, lupus, salpa, chromis, & ideo in vado vivere. Nec sensum duntaxat disciplinae habent pisces, sed disciplina quoque utuntur. Hinc de vitulis marinis ait*

Plin. li. 9.
nat. hist.
cap. 13.

idem author: *Accipiunt disciplinam, voceque pariter & visu populum salutant incognito fremitu: nomine vocati respondent. Quo credibilius euadit illud Martialis:*

Martial.
l. 10. epig.
30.

Apud Athenæu.
lib. 8.

*Natat ad magistrum delicata Murana:
Nomenclator mugilem citat notum,
Et adesse iussi prodeunt senes nulli.*
Subscribit Nymphodorus Syracusius, qui, in suis circumnavigationibus refert, in Eloro fluuio, lupos esse anguillasque magnas, tam cicures, ut ex illorum manu, qui offerunt, panem sumant. Ego vero, ait Athenæus, in Chalcidia Arethusa cum admiratione vidi, quemadmodum & fortassis vestrum plurimi, Cestros mansuetos, & Anguillas aureis argenteisque, or-

natas in auribus, qui & quæ tum obiectum
cibum à spectatoribus acciperent, tum à sacer-
dotibus victimarum extra, & mæstem caseum.

Hæc ille. Venit in testimonium & Ælia-
nus, cuius hæc sunt: *Pisces quoque cicures &
mansueti evadunt; & cum appellantur, in-
telligunt & e manu largientium cibos capiunt,
ut anguilla sacra in Arethusa. Murana etiam
Crassi Romani omnium prædicatione celebra-
ta. Sic in auribus & gemmis distincto monili,
velut puella ornabatur, & appellantis vocem
Crassi agnoscebat, ad eumque adnatabat. Cumque
ei cibi quippiam porrigeret, prompta capiebat,
quam ille mortuam affecit honore sepultura.
Eiuscemodi cicuratos pisces aluit & Do-
mitianus, de quibus illa intelliguntur:*

*Sacris piscibus hæc natantur vnde,
Qui norunt dominum, manumque lambunt
Illam, qua nihil est in orbe maius.
Quid quod nomen habent, & ad magistri
Vocem quisque sui, venit citatus?*

Mira sunt, quæ de Delphinis Iasensibus,
Baianis, Tanarijs, & Corinthiacis memo-
rantur; & quæ de Crocodilis mansuetis
narrat Ælianus. Sed illud vnum, ex omni-
bus sufficiet, quod Petrus Martyr Medio-
lanensis, & ex eo Raderus recenset. *Vallis*

Cc

Atici

Aelian.
lib. 8. de
animal.
cap. 4.

Martial.
lib. 4.
epig. 30.

Aelian.
lib. 8. c. 5.
Petr.

Mart. *Atici dicitur, cui regulus praeest. Caramatex*
dec. 3. li. 8. *nomine, piscatu delectatus, in cuius retia piscu*
de reb. *catulus incidit, de genere piscium immanium,*
Oceani- *qui dicuntur Manati ab incolis. Minime*
cis. & ex *notum arbitror genus id mōsiri per nostra ma-*
eo Matth. *ria. Est namq̄ testudinea forma quadrupes:*
Rader. in *squamis tamen, non choncha munitus, corio*
lib. 4. *durissimo, ita ut neq̄ sagittam vereatur, mille*
Martial. *ferrucis armatus, tergo autem plano, & ca-*
epigr. 23. *pite penitus bouino. Aquatilis est, & terrenus*
piscis, mitis, iners, uti elephas, utique delphin
hominibus sociabilis, sensu mirabili. Infantu-
lum piscem domi regulus aluit, dies aliquot,
pane patrio; ex iucca & panico, puta, confe-
cto, radicibus etiam alijs, quibus homines ves-
cuntur. Adhuc parvulum projecit piscem in
lacum suis adibus proximum, tanquam ad vi-
uaria, qui lacus & ipse suscipit aquas, nec illas
euomit. Liber in aquis piscis annos vagatus est
viginti quinque; adolevit in immensum & c.
Pisoni nomen est impositum Matum, quod sig-
nificat generosum, aut nobilem. Quando ergo
ex reguli familiaribus ei notis praecipue in la-
cuna ripa, Matum, Matum, id est, genero-
se, generose, clamabat, humani beneficij me-
mor, caput eleuans, ad vocantem pergebat;
pascebatur hominum manu. Si vero quispiam
traher

etiamnum in bestijs dominium? 403

transfretandi cupidus signa dabat, prostratu
suo trajecturos inuitabat. Decem aliquando
monstrum conscendisse, vno receptu, transpor-
tatosque omnes fuisse incolumes, psallendo &
cantando, compertum est. Hæc, hisque plura
Petrus, è quibus clarissimè perspicitur, ita
esse, vt dixit S. Iacobus, *omnem naturam lac. 3. 7d*
bestiarum, volucrum, & serpentium, & ce-
terorum quoque, vt sunt pisces muti, &
ad discendum stupidi, domari, & domita esse
a natura humana, non extraordinaria &
diuina tantum, sed etiam naturali homi-
nis vi, industria; & potestate; juxta illud,
ad Noë & filios eius dictum: *Terror vester Gen. 9. 2d*
ac tremor, sit super cuncta animalia terræ,
& super omnes volucres cali, cū vniuersis, quæ
mouentur super terram, qualia sunt, quæ ser-
punt; imò & quæ mouetur in aquis; è pri-
mo hominis priuilegio, ad similitudinem
DEI dominantis facto: Præsit piscibus maris, Gen. 1. 26.
& volatilibus cali, & bestijs, vniuersæq;
terra, omniq; reptili, quod mo-
uetur in terra.

© 2 § I.